

Občanství v nebesích

(Fp 3,17–4,23)

Texty na tento týden

Fp 3,17–4,23; 1K 15,42–44; J 14,27; Ž 119,165; Jb 1,21; 1Tm 6,7

Úvodní text

„Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu.“ (Fp 4,6)

Tento týden uzavřeme naše studium Listu Filipským. Soustředíme se zejména na cenná ponaučení a zásady pro každodenní život. Zdá se, že mnohé z vysokých morálních hodnot, kterými se řídil apoštol Pavel, nacházíme právě v závěrečných verších dopisu. Podobně jako Ježíšovo učení, které se zaměřuje na vnitřního člověka, i Pavel se s námi dělí o tajemství radostného křesťanského života.

Okolnosti a události v našem životě se až bolestivě často nevyvíjejí tak, jak bychom si představovali. Přesto nemusíme prožívat obavy, úzkost ani sklíčenost. Existují totiž zásady, které nám pomohou najít vnitřní sílu čelit i náročným výzvám života. Díky tomu můžeme prožívat trvalý pokoj, který nám může dát jen Bůh. Přítomnost i budoucnost jsou v jeho rukou a on nám poskytne vše, co potřebujeme.

A co je nejdůležitější, nemusíme vkládat své naděje do pozemských vlád, které nás pravidelně zklamou. Jako křesťané jsme občany Božího nebeského království. A s tímto občanstvím přicházejí i úžasná privilegia. A také odpovědnosti.

Osnova lekce

V této lekci se naposledy podíváme do Listu Filipským (F 3,17–4,23). V závěru svého dopisu se apoštol Pavel zaměřuje na ryze praktickou aplikaci toho, o čem dosud hovořil. Budeme tak moci prozkoumat jeho poselství o tom, jak můžeme prožívat trvalý Boží pokoj a už dnes žít na zemi jako občané Božího království.

- Fp 3,17–19: Dobré vzory v životě věřících (neděle)
- Fp 3,20.21: Život s nadějí na vzkříšení (pondělí)
- Fp 4,4–7: Život naplněný pokojem a radostí (úterý)
- Fp 4,8.9: Život s novými hodnotami (středa)
- Fp 4,10–13.19: Spokojený život s důvěrou v Boží zaopatření (čtvrtek)

VZORY

¹⁷Bratři, napodobujte mne. Hled'te na ty, kdo žijí podle našeho příkladu. ¹⁸Neboť mnozí, o nichž jsem vám často říkal a nyní to s pláčem opakuji, žijí jako nepřátelé Kristova kříže; ¹⁹jejich koncem je zahynutí, jejich bohem břicho a jejich chloubou to, zač by se měli stydět, neboť smýšlejí přizemně. (Fp 3,17–19)

Osobní studium

Každý z nás vnímá kolem sebe lidi, které obdivuje a chtěl by se jim alespoň v něčem podobat. Pro děti je mimořádně důležité, aby měly dobré vzory. V ideálním případě by to měli být jejich rodiče. Jak děti rostou a dospívají, nacházejí si další vzory. Některé souvisejí s kariérou, kterou si zvolily, nebo se třeba inspirovaly přečtenými životopisy. Mohou se také poučit z toho, jak se různé biblické postavy vyrovnávaly s výzvami, a porovnat je s vlastními životními zkušenostmi.

Žel dnešní sociální (i jiná) média jsou přeplněná špatnými vzory. Jsme pod neustálou palbou clickbaitů a o naši pozornost se ucházejí příběhy, které podrobně popisují skandály a chaotické životy celebrit. Také Pavlovi čtenáři ve Filipech, přestože samozřejmě neměli k dispozici internet, čelili podobným výzvám.

Faktem je, že svět, ve kterém Pavel žil, byl zkorumpovaný, nemorální a zlý, stejně jako ten náš dnes. Vždy bylo – a dokud nepřijde konec, tak i bude – hodně zla. Otázka pro nás zní: Jak na to zareaguje?

Jak Pavel v úvodním textu (Fp 3,17–19) popisuje dobré a špatné vzory? Jak je můžeme od sebe odlišit?

Nesmíme přehlédnout Pavlovu lásku k těm, se kterými nesouhlasí – pláče nad nimi! Všimni si také, že je nenazývá svými nepřáteli, ale „nepřáteli Kristova kříže“ (Fp 3,18). Pavel si uvědomoval, že jde opravdu o hodně. Vždyť spor se vedl o to, jak kříž bourá bariéry a staví nás všechny na stejnou úroveň; všichni jsme hříšníci, kteří potřebují Spasitele (viz Ef 2,11–14).

Nezapomeňme ani na to, jak Pavel vybízí Filipské, aby se zaměřovali na dobré příklady, ne na špatné. Svou pozornost měli zaměřit na ty, kdo se nechali inspirovat právě životem Pavla a jeho spolupracovníků. Je zajímavé, že Pavel používá podobná slova i tehdy, když varuje Římány, aby „si dali pozor na ty, kdo působí roztržky a chtějí by vás svést od učení, které jste přijali. Vyhýbejte se jim! Takoví lidé totiž neslouží Kristu, našemu Pánu, nýbrž svému prospěchu a snaží se krásnými a pobožnými řeči oklamat myslí bezelstných lidí“ (Ř 16,17.18).

Aplikace

Samozřejmě, Ježíš je jediným dokonalým vzorem. V dějinách žilo (a také v současnosti žije) mnoho lidí, kteří – alespoň v určitých oblastech – mohou být následováníhodnými vzory. Kdo je tvým vzorem? Jakým vzorem jsi pro své okolí ty?

„STUJTE PEVNĚ V PÁNU, MILOVANÍ“

²⁰My však máme občanství v nebesích, odkud očekáváme i Spasitele, Pána Ježíše Krista. ²¹On promění tělo naší poníženosti v podobu těla své slávy silou, kterou je mocen všechno si podmanit. (Fp 3,20.21)

Osobní studium

Jak Pavel v úvodním textu (Fp 3,20.21) charakterizuje „občanství“ křesťanů?

Na rozdíl od nepřátel Kristova kříže, kteří „smýšlejí přízemně“ a „jejich bohem“ je břícho (Fp 3,19), „vlast“ křesťanů je v nebesích a naším vládcem je sám Ježíš Kristus. Aby zdůraznil tuto myšlenku, Pavel říká, že naše „ponížené tělo“ podléhá nemocem, úpadku a smrti, a proto ho nakonec Kristus promění svou mocí „v podobu těla své slávy“ (Fp 3,21).

Jak následující pasáže popisují oslavený stav?

Jb 19,25–27

L 24,39

1K 15,42–44

1K 15,50–54

Ko 3,4

Zcela nakonec bude díky Ježíši zničena smrt, „poslední nepřítel“ (1K 15,26). A to je naše největší naděje, největší zaslíbení, které jsme v Kristu dostali – nejen konec smrti, ale zcela nové, oslavené tělo (Fp 3,21).

V knize o tom, jak najít „spasení“ bez Boha, která poněkud pošetile tvrdí, že překonání strachu ze smrti je vlastně „spasení“, autor Luc Ferry připouští, že křesťanství „nám umožňuje nejen překonat strach ze smrti, ale také porazit samotnou smrt. A tím, že tak činí z hlediska individuální identity, a ne anonymity nebo abstrakce, se zdá být jedinou možností, která nabízí skutečně definitivní vítězství osobní nesmrtnosti nad naším pomíjivým stavem.“ (FERRY, LUC. *A Brief History of Thought*. New York: HarperCollins, 2011, Kindle edition, s. 90) To je na ateistu docela důležité konstatování, ne?

Pro Pavla tedy naše nebeské občanství zahrnuje zaslíbení vzkříšení a věčného života ve zcela nové existenci, kterou si nyní sotva dokážeme představit.

Aplikace

Proč je zaslíbení věčného života tak důležité pro všechno, v co věříme? Co by nám tento svět mohl nabídnout, abychom se vzdali toho, co nám nabízí Kristus?

„RADUJTE SE V PÁNU VŽDYCKY“

‘Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se!’⁵ Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. ‘Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. ‘A pokoj Boží, převyšující každé pomýšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. (Fp 4,4–7)

Osobní studium

Jak můžeme podle úvodního textu (Fp 4,4–7) prožívat „pokoj Boží“?

Po opětovné zmínce o potřebě jednoty (Fp 4,1–3) Pavel přechází k dalšímu tématu: radost v Pánu (Fp 4,4–7).

Až příliš často se předem stresujeme něčím, co se nakonec vůbec nestane nebo přejde stejně rychle, jak se objevilo. Ježíš opakovaně zdůrazňoval, že si nemáme dělat „starost o zítřek“ (viz Mt 6,25–34; 10,19), a Petr nám připomíná, že všechny své starosti a úzkosti můžeme vložit na Pána, „neboť mu na nás záleží“ (1Pt 5,7). Neustále rostoucí problémy na celém světě by nás měly naplňovat nadějí, že Pánův příchod je opravdu blízko (srov. Mt 24,33; L 21,28; Jk 5,8).

Prostředkem proti každé úzkosti a každému trápení je modlitba víry (Fp 4,6.7). Písmo připomíná, že máme věřit a jednat tak, jako by naše modlitba byla vyslyšena ještě před-

tím, než uvidíme její naplnění. Máme totiž v modlitbě děkovat (Fp 4,6). Pavel do popisu modlitby přidává také slovo „prosba“ (řecky: *deésis*), které označuje časy krajní nouze a naléhavosti (viz například L 1,13; Fp 1,19; 1Tm 5,5; Jk 5,16). Přestože naše modlitby jsou stále jen „prosbami“, můžeme mít jistotu, že naše prosby Bůh slyší, pokud prosíme „ve shodě s jeho vůlí“ (1J 5,14). Potom můžeme spočinout a prožívat klid s jistotou, že všechny naše prosby jsou v Božích rukou.

Jak následující pasáže rozšiřují tvé pochopení podstaty Božího pokoje? Ž 29,11; Iz 9,6; L 2,14; J 14,27; 1K 14,33

Boží pokoj je něco, co nikdy nemůže dát svět, protože Boží pokoj pochází z jistoty, že máme dar věčného života skrze Ježíše, našeho Spasitele (Ř 5,1; 6,23). Tento pokoj ovlivňuje každý aspekt života a převyšuje „každé pomýšlení“ (Fp 4,7). Nelze tedy pochopit jen uvažováním, rozumem, jak na to poukazuje použité řecké slovo *nús* („mysl“, „rozum“).

Aplikace

Jak bys někomu vysvětlil, co znamená prožívat „Boží pokoj“?

MYSL UPŘENÁ NA...

⁸Konečně, bratři, přemýšlejte o všem, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst, co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu. ⁹Čemu jste se u mne naučili, co jste přijali a uslyšeli i spatřili, to činite. A Bůh pokoje bude s vámi. (Fp 4,8,9)

Osobní studium

Pokoj „převyšující každé pomyšlení“ podle Pavla „bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši“ (Fp 4,7). Náš vnitřní život potřebuje ochranu. Je zajímavé, že Fp 4,7 používá v souvislosti s Božím klidem vojenskou metaforu. Řecké sloveso (*frureó*) se používá k popisu posádky vojáků hlídajících město před útokem (2K 11,32; srov. Sk 9,24).

Dalším velmi důležitým aspektem vnitřního klidu je život v souladu s Boží vůlí. „Hojný pokoj mají ti, kdo milují tvůj Zákon, o nic neklopýtnou“ (Ž 119,165).

K jakým konkrétním činům Pavel vyzývá v úvodních verších (Fp 4,8,9)?

Pavel uvádí Fp 4,8 slovem „konečně“ a seznamem šesti ctností („co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst“), po kterých následuje vyjádření jejich podstaty („co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu“), a dále povzbuzuje čtenáře, aby následovali Pavlův příklad. Tato závěrečná výzva dobře zapadá do řecko-římského prostředí Filip, ve kterém se dával důraz právě na ctnosti a vzory. Je však zajímavé, že se Pavel zaměřuje na biblické ctnosti. Vynechává totiž čtyři hlavní řecké ctnosti (roztvářnost, spravedlnost, odvaha a uměřenost).

Pravda (pravdivost) – ne náhodou seznam začíná základní biblickou ctností. Pravdu zdůrazňuje nejen Ježíš (vždyť nakonec, on sám je „pravda“; J 14,6; viz také L 4,25; J 8,45.46; 16,7), ale i celý Nový zákon (viz například Sk 26,25; Ř 1,18; 1K 13,6; 2K 4,2; Ef 4,15; 1Tm 3,15; Jk 1,18; 1Pt 1,22; 1J 2,21).

Čestnost – řecké slovo označuje osobní ctnost (srovnej jeho další použití v 1Tm 3,8.11 a Tt 2,2; ČSP).

Spravedlnost – tato ctnost je definována Božím spravedlivým charakterem (srov. Fp 1,7).

Čistota – jde o mravní čistotu, tedy způsob myšlení a jednání plynoucí z Boží ospravedlňující spravedlnosti přijaté vírou (viz 1J 3,3).

Co je hodné lásky (prosilés) – vše, co vede k lásce a povznáší, včetně estetické krásy, kterou lze vidět v Božím stvoření.

Úctyhodnost – vše, co má dobrou pověst.

Aby se některé z předchozích ctností nepřipisoval nesprávný, pohanský význam, Pavel je popisuje jako to, „co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu“ (Fp 4,8). Právě v tomto smyslu máme uvažovat o nebeských ctnostech. Poté, aby odstranil všechny pochybnosti a možná nedorozumění, Pavel čtenáře vyzývá, aby jednali podle toho, co se u něj „naučili, co jste přijali a uslyšeli i spatřili“ (Fp 4,9).

Aplikace

Jaké myšlenky nejčastěji naplňují tvou mysl? Jak by se mohl změnit způsob tvého prožívání „Božího pokoje“, kdyby ses soustředil na to, co je „co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst“?

KLÍČE KE SPOKOJENOSTI

¹⁰Velmi jsem se v Pánu zaradoval, že již zase rozkvetla vaše péče o mne. Vím, vždycky jste na to mysleli, jen jste neměli příležitost. ¹¹Ne že bych si nařikal na nedostatek; naučil jsem se být spokojen s tím, co mám. ¹²Dovedu trpět nouzí, dovedu mít hojnost. Ve všem a do všeho jsem zasvěcen: být syt i hladov, mít nadbytek i nedostatek. ¹³Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu. [...] ¹⁹Můj Bůh vám dá všechno, co potřebujete, podle svého bohatství v slávě v Kristu Ježíši. (Fp 4,10–13.19)

Osobní studium

Co je podle Pavla klíčové pro prožívání spokojeného a šťastného života (Fp 4,10–13.19)?

Když nastane extrémní situace (hlad, nemoc, zranění nebo ztráta), člověk začne přemýšlet o věcech, na kterých skutečně záleží, a zabývat se požehnáními, která se obvykle berou jako samozřejmost. Když „trpíme nouzí“ (Fp 4,12), tehdy se naplno projeví hodnota víry.

Naopak, když máme „hojnost“, měli bychom si vždy uvědomovat, že o ni můžeme velmi rychle přijít (viz PŘ 23.4.5). Jak nám připomínají Jób i Pavel, nic jsme si na svět nepřinesli, když jsme se narodili, a ani do hrobu si s sebou nic nevezmeme (Jb 1,21; 1Tm 6,7).

Všimněme si následujícího biblického zaslíbení:

„Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek“ (Ž 23,1).

„Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete“ (Mt 6,32).

„Všechnu ‚svou starost vložte na něj‘, neboť mu na vás záleží“ (1Pt 5,7).

„Můj Bůh vám dá všechno, co potřebujete, podle svého bohatství v slávě v Kristu Ježíši“ (Fp 4,19).

A nejužasnější ze všech: „Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu“ (Fp 4,13). Možná nikdo z nás nedokáže úplně pochopit, co znamená ono „všecko“. Určitě, jako při každé prosbě o Boží pomoc a sílu, musíme prosit podle jeho vůle. Mnohokrát však zapomínáme prosit o věci, o kterých víme, že jsou v souladu s jeho vůlí. Proto Jakub ve svém dopise připomíná: „... nic nemáte, protože neprosíte“ (Jk 4,2).

Zde je několik věcí, o které můžeme s důvěrou žádat, protože víme, že jsou v souladu s Boží vůlí:

- Spasení pro milovaného člověka nebo přítele (1Tm 2,3.4)
- Odvahu sdílet naši víru (Zj 22,17)
- Odpuštění, když vyznáme a opustíme hřích (1J 1,9)
- Sílu poslouchat Boží přikázání (Žd 13,20.21)
- Lásku k těm, kteří nás nenávidí a špatně s námi zacházejí (Mt 5,44)
- Moudrost pro náročné situace (Jk 1,5)
- Pochopení pravdy v Božím slově (J 8,32)

Aplikace

Jak se vyrovnáváš s tím, že ačkoli ses za něco modlíš, nestalo se to a možná se to nikdy nestane?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Pouze ti, kdo stále znovu a znovu přijímají novou milost, budou mít tolik síly, kolik jí na každý den potřebují a kolik jí jsou schopni využít. Neočekávají, že v budoucnosti obdrží zvláštní duchovní moc, která je vybaví zázračnými schopnostmi nezbytnými pro záchranu lidí, ale denně se odevzdávají Bohu, aby je mohl učinit použitelnými nástroji. Každý den využívají příležitosti ke službě, které se jim v jejich okolí nabízejí. Každý den svědčí o Pánu, ať se nacházejí kdekoli – při běžných pracích v domácím prostředí nebo při veřejně prospěšné činnosti.

Boží posvěcení služebníci nacházejí úžasnou útěchu v poznání, že i Kristus během svého pozemského života denně prosil Otce o nový přiděl nezbytné milosti. Díky tomuto společenství s Bohem mohl posilovat druhé a přinášet jim požehnání. [...]

Každý služebník, který se řídí Ježíšovým příkladem, bude připraven přijmout a využít moc, kterou Bůh zaslíbil své církvi, aby mohla dozrát pozemská úroda.“ (AA 56; PNL 32.33)

„Bůh zná naše potřeby a stará se o ně. Hospodin má pro své děti pokladnici zásob a může jim dát, co potřebují, ať se děje cokoliv. Proč mu tedy nedůvěřujeme? On dal svým dětem vzácná zaslíbení pod podmínkou věrné poslušnosti jeho přikázání. Není břemene, které by nemohl odstranit, není temnoty, kterou by nemohl rozptýlit, není slabosti, kterou by nemohl proměnit v sílu, není strachu, který by nemohl uklidnit, není žádoucího cíle, ke kterému by nemohl vést a ospravedlnit.

Nemáme se dívat na sebe. Čím více se zabýváme svými vlastními nedokonalostmi, tím méně síly máme k jejich překonání. (TMK 224)

Otázky k rozhovoru

1. Vzpomeňte si na některé z vašich nejjasnějších příkladů vyslyšené modlitby. Jak vám pomohly zažít „pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení“? A co ty modlitby, které nebyly vyslyšeny? Jak můžete i přesto zakusit zaslíbený pokoj?
2. Pokuste se v kontextu Fp 4,8 uvažovat nad tím, co naplňuje vaše myšlenky. Jak způsob vašeho uvažování posiluje vaši víru a vaši cestu s Bohem?
3. Diskutujte o posledním dnešním citátu (TMK 224). Jaké jsou důsledky výroku: „Čím více se zabýváme svými vlastními nedokonalostmi, tím méně síly máme k jejich překonání“? Co je tedy klíčem k překonání našich nedokonalostí?